

RYNEK METALOWY I MASZYNOWY

Pierwszy polski tygodnik dla przemysłu i handlu branży żelaza, maszyn, metali, materiałów budowlanych oraz pokrewnych branż.

ORGAN ZWIĄZKU HANDLARZY MASZYN ROLNICZYCH NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.

ORGAN ZWIĄZKU KUPCÓW BRANŻY ŻELAZA NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.

Wychodzi tygodniowo

Abonament kw. 3 1/2 złp.

Dla Gdańska i Niemiec 3 1/2 guld.
Dla Ameryki 1 dolar kwartalnie

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Poznań, ul. Wielka 10 — Telefon 2277

Konto czekowe P. K. O. w Poznaniu nr. 202796

Ceny ogłoszeń: 1/1 str. 100 zł., 1/2 str. 60 zł., 1/4 str. 35 zł., 1/8 20 zł., 1/16 str. 10 zł.

Ogłoszenia na okładce z dopłatą.
Miejscem wykonania zleceń i zapłaty jest Poznań
Przy wszelkich kwestiach spornych jest mniemajny sąd powiatowy w Poznaniu

W setną rocznicę zgonu Stanisława Staszica.

Dnia 20-go stycznia r. b. cały naród uczcił pamięć wielkiego obywatela, dnia 20-go stycznia upłynęło sto lat, gdy pod skromną płytą grobową na cmentarzu przy klasztorze OO. Kamedułów na Biełanach, złożono zwłoki: **ks. Stanisława Staszica.**

zakres płodnej służby dla kraju. Był on filozofem, ekonomistą, badaczem przyrody, biegłym statystą, ofiarnym filantropem, pisarzem politycznym; a nade wszystko było w nim jedno z najszlachetniejszych i najgorętszych serc, jakie kiedykolwiek naród pol-

20. I. 1826

20. I. 1926

W liczbie patriotów, którzy na kartach dziejów upadającej i odradzającej się Rzeczypospolitej Polskiej złotem zapisali się głoskami, imię Stanisława Staszica najczystszy i najszlachetniejszy jasnieje blaskiem. Zaletami umysłu, serca i charakteru godny stanąć obok Modrzewskiego, Skargi i Konarskiego: Modrzewskiemu nie ustępował w szlachetności uczuć, Skardze w płomiennym patriotyzmie a Konarskiemu w mądrym pojmowaniu obywatelskiego obowiązku i w wiedzy rozległej a głębokiej. Jego działalność obywatelska obejmowała szeroki

ski posiadał. Silne uczucia ofiarne, aż do samożarcia, patriotyzmu, wyrażonego nie tylko w słowie pisanem, ale i poparte czynami, stanowią charakterystyczną cechę tego, na miarę wielkich starożytnego świata, żywota obywatelskiego.

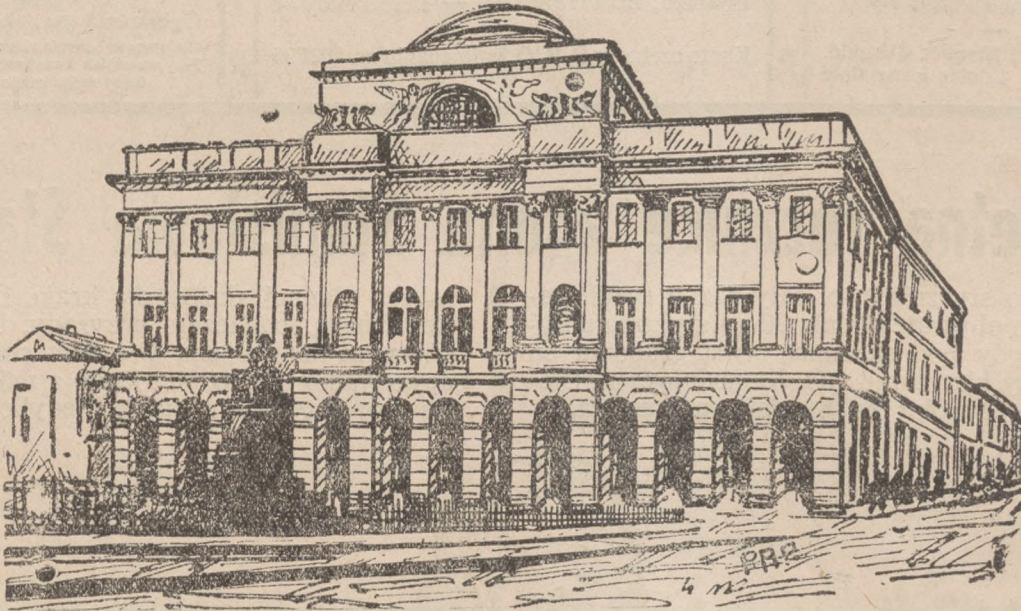
Żył w ciężkich dla narodu chwilach. Pochodząc z mieszczańskiej rodziny wielkopolskiej, urodził się w roku 1755 w miasteczku Pile na granicy Prus Zachodnich, jako syn Wawrzyńca, burmistrza pilskiego. Młody Stanisław przyniósł ze sobą na ten świat kamień, który w owej epoce wielokrotnie był

przyczyną niepowodzeń i chwilowej goryczy. Kamieniem tym było pochodzenie mieszczańskie, utrudniające ówczesnie dostęp do większości stopni służby publicznej. Będąc młodzieńcem, po ukończeniu pierwszych nauk, wyjechał na czas dłuższy do Niemiec, Francji, Anglii, Włoch, tam niezmordowanie uczył się, obserwował, zawierał znajomości z wybitnymi osobistościami, badał tamtejsze urządzenia polityczne, społeczne, przemysł, handel, górnictwo i oświatę.

Staszic dorastał w chwili pierwszego rozbioru Polski, a wiek męski przeżył w okresie rozkładu państwa i jego upadku. Widział nie tylko tragedję rozbiorów, lecz zrozumiał doskonale przyczyny upadku Polski, a w dziełach swych wskazywał z wielką przenikliwością na sposoby naprawy i drogi,

ki ekonomicznej. Wiemy bowiem, że druga połowa wieku 18-go jest rozbiem niepodzielnie panującej niemal od dwóch wieków doktryny merkantylnizmu i tworzeniem się, pod wpływem encyklopedystów, systematu ekonomicznego — szkoły fizjokratów, o-bok której niemal jednocześnie genialny umysł Adama Smitha tworzy podwaliny dla szkoły klasycznej. Początek wieku 19-tego jest okresem szlachetnych prób przebudowy społecznej struktury na podłożu gospodarczym, przez Owena, Fouriera, rozpoczynających nowy kierunek naukowy tak zwanego socjalizmu racjonalistycznego.

Rozważając poglądy ekonomiczne Staszica, pisze prof. Jan Dmochowski, że wielki ten patriota nie pozostawił po sobie żadnego systematu ekonomicznego zamkniętego, a nawet pozornie, sądząc z

Pałac Staszica

ofiarowany przez właściciela Tow. Naukowemu w Warszawie. Po zniesieniu Tow. przez rząd rosyjski w r. 1831 został pałac ten skonfiskowany, i przeznaczony na gimnazjum, do którego jednak Polakom był wstęp zupełnie wzbroniony. — Obecnie wskrzeszone Towarzystwo Naukowe obejmuje znowu dawną swoją siedzibę.

prowadzące do uniknięcia katastrofy. Dwa jego dzieła kapitalne „Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego“ i „Przestrogi dla Polski“ — zawierają tyle mądrości politycznej, że dziś jeszcze nie utraciły swej wartości i winny być czytane przez wszystkich, którzy myślą o przyszłości Polski i chcą zdobyć podstawy myślenia o sprawach politycznych.

Zostawszy w roku 1810 Radcą Stanu, Staszic rozpoczyna wówczas swoją najszerszą działalność. Jako dyrektor wydziału przemysłu i kunsztów popiera fabryki sukna w Ozorkowie i Zgierzu oraz bawełniane w powstającej podówczas Łodzi, dalej stwarza i rozwija zakłady górnicze, popiera wszelkie inne fabryki i wogóle handel, opracowując zarazem prawodawstwo rzemieślnicze (obowiązujące do dnia dzisiejszego w b. Kongresówce).

Całem swoim postępowaniem ani na krok nie odstąpił od tego, co kiedyś sam o sobie pisał: „Niczego nie pragnę, tylko, aby ten naród był potężnym i poważanym; aby mógł mieć przyjaciół i opiekunów; aby mógł bez uszczuplenia granic zawierać przymierze użyteczne, albo zachować zbrojną neutralność“.

Jeżeli idzie o poglądy ekonomiczne Staszica, trzeba wiedzieć, że jego bogata twórczość piśmienicza przypada na okres najżywszego rozwoju nau-

tytułu, genialna, samoistna praca ekonomiczna o „Statystyce Polski“ nosi wszystkie znamiona tego wielkiego patrioty, który pracę naukową podejmował nie dla rozwoju lub ugruntowania samej nauki, lecz aby służyć praktycznymi wskazówkami Ojczyźnie w epoce odradzania się narodowego.

„Statystyka Polski“, napisana została w 1809 r. w momencie największego podniesienia ducha patriotycznego, gdy zwycięskie orły Napoleona, zamknięte w Lublinie i Warszawie, wróżyły narodowi szybkie uzyskanie bytu niepodległościowego.

Już krótką rozprawą w 1808 r. zatytułowaną: „Do Sejmu“, Staszic przygotował umysły do konieczności płacenia podatków dla stworzenia i utrzymania armii narodowej.

Najwięcej bodajże poglądów merkantylnizmu zawierają „Uwagi nad życiem Zamoyskiego“. Troszczy się Staszic o zachowanie pieniędzy w kraju i ich przyływ z zagranicy. Radzi stawiać zapory celne, a nawet konfiskować towary luksusowe, nawołuje do konsumcji przedewszystkiem produktów rodzimych.

Dalej, odwołuje się Staszic do uczucia kobiet, aby nie tylko same ubierały się w stroje krajowe, lecz jednocześnie umiały wyzyskać swój wpływ na mężczyzn dla poniechania strojów cudzoziemskich.

„Piękne damy, jeszcze sposób inny do ratowania Polski macie, przychwalajcie obywatelom, że im najlepiej w stroju krajowym, a przez taką oszczędność Rzeczpospolita bogatszą stanie się“.

Jest również Staszic w „Uwagach“ rzecznikiem rozwoju handlu, podkreślając jego doniosłą stronę, nie tylko ekonomiczną ale i społeczną.

Obok jednak tych teorii merkantylnych wyowiada Staszic najczystsze poglądy fizjokratyzmu. W miejscu, gdzie mówi o wywozie wytworów rodzimych i zakazie sprowadzania towarów zagranicznych, wstawia Staszic zdanie, że jednak handel zbożem dotychczas najzyskowniejszy dla Polski, nie tylko bardzo zmniejszył się, ale i wcale ustanie, albowiem wszyscy tę prawdę uznają:

„że rolnictwo jest pierwszą zasadą prawdziwej szczęśliwości, tylko rolnictwo wytwarza rzeczywiste w kraju bogactwo“.

Dla pracy w przemyśle rodzimym, domaga się Staszic oprócz wolności, odpowiedniej opieki cłowej, wyprzedza w ten sposób poglądy Skarbka i całej szkoły narodowej.

We wszystkich tych ważniejszych pismach i w „Rodzaju ludzkim“, Staszic poświęca wiele uwagi podatkom, wygłaszając nie tylko ciekawe, ale i znamienne poglądy, pisząc:

„podatek tylko z dochodów czystych być wybierany powinien. Rozmiar podatków najsprawiedliwiej rozłożony będzie w porównaniu do

rozległości gruntowej własności i do gatunku ziemi. Ten podatek, który czyste dochody przewyższa, staje się codziennie uboższy“.

A więc widzimy, że te wysokie, po dziś dzień, żywe poglądy są dobitnym przejawem, że w umyśle Staszica coraz bardziej gruntowała się zasada, iż **praca obok rolnictwa jest najważniejszym czynnikiem narodowym.**

To też dzisiaj, w stuletnią rocznicę zgonu wielkiego męża i obywatela, warto sobie przypomnieć złote słowa nawoływań i równocześnie zastanowić się poważnie nad ich znaczeniem. Trzeba jeszcze wiele pracy i wysiłków, by społeczeństwo polskie mogło należycie poznać wielką postać Staszica. Dlatego należy wyrazić pragnienie, by stuletnia rocznica śmierci jego stała się początkiem badań, prowadzących do poznania jego życia i jego dzieł. W sto lat po śmierci, Naród, który Go nie zawsze rozumiał i oceniał — cześć pamięć wielkiego filantropa, uczonego, patrioty, organizatora i obywatela, który dziełami swymi potężnie przyczynił się do usunięcia wielu błędów ówczesnego społeczeństwa, stworzył podłoże polskiego handlu, przemysłu i rzemiosła, krzewił oświatę, popierał naukę, uszlachetniał włościan, ocierał łzy nędzy. Zatem przeniknięcie myśli Staszica do umysłów pokolenia współczesnego, będzie wielkim dorobkiem dla myśli zbiorowego narodu.

Cześć Wielkiemu Polakowi!

St. P-ski.

Dalsze rozszerzenie programu naszej działalności wydawniczej.

W uznaniu doznawanego w sferach fachowych poparcia, dzięki czemu „Rynek Metalowy i Maszynowy“ stał się wielce poczytnym pismem rozpowszechnionym we wszystkich dzielnicach kraju, Wydawnictwo rozszerzyło w ubiegłym roku objętość pisma przez wprowadzenie specjalnego tygodniowego dodatku „Elektro- i Radjotechnika“ zapowiadając już wówczas w miarę rozwoju ewentualne dalsze rozszerzenie swych łamów. Z danego przyrzeczenia, w chęci najlepszego służenia sprawom polskiego przemysłu i handlu dziedziny metalurgicznej pragniemy wywiązać się w ten sposób, że odtąd w odstępach dwutygodniowych na zmianę z wspomnianym już pismem „Elektro- i Radjotechnika“ dołączać będziemy bezpłatny drugi dodatek pod tytułem

„POSTĘPY W PRZEMYŚLE“

w którym omawiać będziemy:

1. Przejawy na polu rodzimego postępu techniki w przemyśle krajowym;
2. Wynalazki polskie na polu najróżniejszych dziedzin z specjalnym uwzględnieniem dziedziny metalurgicznej, budowy maszyn oraz radjotelegrafii;
3. Zdobycze i ulepszenia w dziedzinie produkcji;
4. Podawać będziemy zestawienia patentów, znaków ochronnych i ważniejszych wzorów zdobniczych, opakowań i zastrzeżonych nazw towarów według wiadomości Państwowego Urzędu Patentowego;

5. Zamieszczać będziemy wiadomości z zakresu postępu i ulepszeń technicznych oraz wynalazków zagranicą;

6. Informować będziemy o wszystkim cokolwiek by wpłynąć mogło korzystnie na ulepszenie naszych urządzeń wytwórczych.

Gdyby nie ciężkie ogólnogospodarcze położenie, dodatek ten wydawalibyśmy na 16 stronach, stawiając go zgóry na poziomie odpowiadającym naszemu życzeniu, lecz sytuacja dzisiejsza zniewała nas do ograniczenia się narazie do ośmiu stron.

Ponieważ wobec wprowadzonej z numerem niniejszym zmiany w dołączaniu dodatków, tygodnik „Elektro- i Radjotechnika“ wraz z podawanymi programami radjostacji ukazywać się będzie odtąd w odstępach dwutygodniowych, zechcą Szan. Czytelnicy donieść nam, czy zmiana ta odpowiada ich życzeniu, czy też zamieszczać mamy nadal tygodniowe programy radjostacji jak dotychczas. Zależnie od wyniku tej ankiety, zastosujemy się do życzenia większości naszych Czytelników.

Nowy ten dowód ofiarnej pracy naszej dla dobra przemysłu i handlu, przyjmą niezawodnie Szan. Czytelnicy nasi z wyrazem zadowolenia. Jedną jednakże przy tej sposobności wyrażamy z naszej strony prośbę, ażeby szerokie sfery przemysłu i kupiectwa oraz organizacje gospodarcze darzyły nas jak dotychczas niezmiennym zaufaniem i poparciem, a każdy z Szan. Czytelników naszych, jako dar uznania przysporzył nam w gronie znajomych, choć jednego nowego abonenta.

Wydawnictwo „Rynku Metalowego i Maszynowego“.

Przemysł belgijski a 8 godzinny dzień pracy.

Zabierając głos o ośmio godzinnym dniu pracy, wskazywaliśmy na ujemny wpływ, wywierany przezeń na produkcję, ceny i ogólny rozwój przemysłu nie tylko w Polsce, ale na całym świecie.

Aby tę sprawę lepiej wyświecić, podajemy tu w streszczeniu wynik ankiety, przeprowadzonej przez belgijski Centralny Komitet Przemysłowy, podanej do publicznej wiadomości zeszłego roku.

Ankieta zakrojona była bardzo szeroko. Obejmowała wszystkie dziedziny przemysłu belgijskiego. Pytania w ankiecie podane dotyczyły: wpływu skrócenia czasu pracy dziennej na produkcję, na wydajność pracy, na urządzenia techniczne, na bezrobocie, emigrację, na sposób zużytkowania przez robotników wolnego czasu od pracy i na higienę pracowników.

Odpowiedzi wszystkie stwierdzają, że istotne skutki tej ustawy socjalnej, dalekie są od pokładanych w niej nadziei.

Zupełnie zawiodła kwestja bezrobocia. Obiecywano sobie, że ograniczając czas pracy, wszyscy będą mogli pracować: tymczasem bezrobocie ciągle wzrasta.

Winę ponosi ustawodawstwo. Ustanawiając bowiem krótszy czas pracy, wychodziło z zasady, że każda ilość pracy wystarczy na opłacenie i utrzymanie przedsiębiorstwa, czyli na pokrycie kosztów surowca, robocizny, podatków, opłat, świadczeń socjalnych, amortyzacji urządzeń technicznych, mechanicznych, oprocentowania kapitałów wkładowych i tworzenia funduszy rezerwowych. Praktyka i codzienne doświadczenia przeczą tej zasadzie i wskutek tej ustawy, zubożała w kapitały i zasoby pieniężne Europa, coraz bardziej upada przemysłowo.

Wpływ na moralne usposobienie robotników też jest ujemny i objawia się w zużywaniu czasu wolnego na zabawy, gry w karty, a nawet na gry hazardowe, osobiście przy grach sportowych.

Ilość nieszczęśliwych wypadków i zachorowań zmniejszyła się, z wyjątkiem przemysłu budowlanego i cynkowego.

Co nas najwięcej interesuje, to wpływ ograniczenia czasu pracy na produkcję wogóle, na wydajność pracy robotnika na dzień i godzinę oraz na ilość zajętych robotników.

Ze sprawozdania wspomnianego na wstępie Belgijskiego Centralnego Komitetu Przemysłowego podajemy niektóre dane, te które nasz przemysł najwięcej zająć powinny.

Procentowe do przedwojennych danych

Przemysł:	Produkcji						Ilości zajętych robotników	
	brutto		na dzień robot.		na godz. robot.		Zwiększenie się	Zmniejszenie się
	Zwiększenie się	Zmniejszenie się	Zwiększenie się	Zmniejszenie się	Zwiększenie się	Zmniejszenie się		
Wydobycie węgla		0.08		9.5			8.9	
Huty żelazne:								
Wielkie piece		18.3		23.8	15.8			
Stal Thomasa		37.0		25.9		0.4		
Stal Martina	24			45.7		27.0		
Kolejki 700 mm								
Kolejki 500 mm		17.2		36.26		13.4		
Kolejki linowe								

Przemysł:	Produkcji						Ilości zajętych robotników	
	brutto		na dzień robot.		na godz. robot.		Zwiększenie się	Zmniejszenie się
	Zwiększenie się	Zmniejszenie się	Zwiększenie się	Zmniejszenie się	Zwiększenie się	Zmniejszenie się		
Przerób żelaza i stali								
Stal. i b'ach.	12.5			38.8		8.4	84	
Walcownie	67.2			27.8	8.3	12.0	131.9	
Kuźnie i walc.		29.7		29.0				
Przemysł metalowy, łącznia		34.02		20.88		0.74		
Kamieniołomy								
Tournay								
Wydobycie						21.0		
Tłuczenie						19.0		
Soignies i St Anne								
Wydobycie		12.9		14.0	3.8			
krajanie		19.15		41.85		15.85	27.2	
Cynku, ołowiu, miedzi, srebra, niklu.								
Wydob. rudy		12.7		4.8	10.3			
Przygotowanie		18.9		11.6	11.3			
Prażenieblendy	19.0			6.9		1.8		
Kwas siarcz.	23.0			4.1	1.0			
Walc. cynku		8.0		28.3		4.5	50.0	
Ołów		28.9		23.7		28.6		
Browary	85.0			12.0		3.0		
Cement				33.9			50.0	
Ceramika								
Cegielnie itd.	11.3				2.5			
Chemia								
Chemikalja	1502			32.98		13.76	32.00	
Garbarstwo		17.9		18.0	2.4		20.0	
Papiernictwo		167.		41.1		13.0		
Włóknictwo		30.80		27.5		2.65		5.7

Z powyższego wynika, że ogół produkcji w ostatnich latach w porównaniu do produkcji przedwojennej obniżył się. Akcentujemy wyraźnie na ogół, gdyż znajdujemy niektóre zakłady, wykazujące nawet poważny jej wzrost. Tak na przykład huty żelazne, przerób żelaza i stali, huty cynku, ołowiu, miedzi, srebra i niklu, cegielnie, przemysł chemiczny i browarowy podniosły swą produkcję. Tłumaczy się to przedewszystkiem wielkiem zapotrzebowaniem tych artykułów i reorganizacją odnośnych fabryk i wytwórni.

Wydajność pracy robotnika na dzień uległa ogólnej zniżce od 41 procent do 53 procent przedwojennej wydajności. Powody tkwią w zmniejszonej ilości godzin pracy, oraz w niemożliwości wyzyskania zupełnego zdolności wytwórczej, urządzeń technicznych i mechanicznych.

Lepiej przedstawia się wydajność godzinnej pracy robotnika, mimo, że i ta rubryka ujawnia wybitny spadek. Podniesienie się tej wydajności pracy godzinnej zawdzięcza przemysł belgijski ulepszeniu technicznemu zakładów pracy, oraz zmianie metody wytwarzania. Stała wyższą notując tylko huty żelazne, mianowicie walcownie. Inne gałęzie notują nierównomiernie to wyższą, to niższą.

Przeciwnie do obniżenia procentowego ogólnej produkcji przemysłu, oraz wydajności pracy robotników, liczba zajętych robotników wykazuje stały wzrost, z wyjątkiem przemysłu włóknistego, który notuje 5,7 procent zmniejszenia.

Czemu tłumaczy się w takim razie wzrost bezrobocia? Zjawisko to ma swoją przyczynę w redukcji zakładów przemysłowych. Co słabsze bowiem zakłady upadły, pozostały jedynie silniejsze

Składnica Fabryczna Piotrkowskich Hut Szklanych „Kara” i „Hortensja”

Bydgoszcz
Król. Jadwigi 6
Tel. 697.

3461

SZKŁO

dęte, prasowane i szlifow., sto-
łowe, restauracyjne, do oświetl.
naftow., elektr. i gazowego. ap-
teczne do konserw i konfitur,
do cukrów i karmelków.

SZKŁO OKIENNE

wszelkich grubości i rozmiarów.

Nowość: Kryształ krajowy!

ROWERY marki „WYCO”

z roczną gwarancją

Przybory • części • gumy

Cennik ilustrowany bezpłatnie dla odsprzedających

FR. WYLEGAŁA i S-ka

Poznań, ul. Mylna 5. Telefon 6925

„ ul. Św. Marcin 54. Telefon 1025

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 94. Telefon 1275

Berlin O. 27, Holzmarktstr. 11. Telefon Alexander 9430-32

Adres telegraficzny: WYCOWER—POZNAŃ

Import

3018

Eksport

WYTWÓRNA ZABAWEK BLASZANYCH I GIER TOWARZYSKICH

nagrodzona medalami

3530

Zygmunt Tietz

WARSZAWA

ulica Kopernika 44. ▼ Telefon 137-59

Konto P. K. O. nr. 1399.

R-k przekazowy Banku Handlowego w Warszawie nr. 5685

Wyrabia przeszło 400 gatunków zabawek.
Wyczerpujące oferty (tylko kupcom) na żądanie.

Firma istnieje od 1901 r.

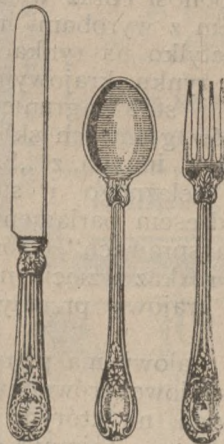
Firma istnieje od 1901 r.

Egzystująca od roku 1824

Fabryka wyrobów srebrnych i platerowanych Józef Fraget, Warszawa, Elektoralna 16

Magazyny własne: Wierzbowa 8 i Nalewki 16

w Łodzi: Piotrkowska 99

Wielki wybór artykułów kościelnych: monstrancje, kielichy, lichtarze, lampy, trybularze itp. Dla hoteli i restauracji, kawiarni, klubów i bufetów: tace, półmiski, rondle, sosjerki, imbryki do kawy i herbaty, mleczniki, cukiernice itp. Na podarunki i wyprawy: ozdobne zastawy na stół, łyżki, noże, widelce gładkie i stylowe i t. p.

Do nabycia w miastach Poznańskiego i Pomorza w pierwszorzędnym magazynach: jubilerskich, szkła, porcelany i sprzętów kuchennych.

Przedstawiciel na Poznańskie i Pomorze:

R. Ottowicz, Poznań, ulica Mickiewicza nr. 19
3412

FABRYKA PAMIĄTEK SZKLANYCH

„ARS” Zawiercie Nowy Rynek nr. 7.

Centra

Baterje
gwarantowanej
jakości

FABRYKA

ELEMENTÓW BATERYJ

W. Tomaszewski i S-ka
Poznań, Fr. Ratajczaka 36

LISTWY NA RAMY

886

Parowej Fabryki

W. Domański i S. Zabłocki
w Warszawie

Skład fabryczny:
Poznań, ulica Skarbowa 14
Telefon 1294

finansowo. Te zaś, chociaż powiększyły liczbę zajętych robotników, nie zdołały jednak zająć wszystkich zwalnianych, wskutek upadku i zamknięcia słabszych fabryk i warsztatów pracy.

Po drugie ankieta nie obejmuje właśnie tego czasu, w którym bezrobocie wzrosło wszędzie nadspodziewanie, to jest poważnej części roku ubiegłego.

Naturalnym owocem obniżenia produkcji i wzrostu liczby robotników, wspólnie z innymi przyczynami gospodarczej natury, jest **wzrost kosztów produkcji**.

Procentowo, zawsze w stosunku do cen produkcji przedwojennej, zwiększenie się kosztów produkcji w Belgii obliczają na przykład w przemyśle garbarskim o 6,0 procent, w stalowniach o 6,0 proc., w hutach szklanych o 6,0 procent, w wydobywaniu rud cynkowych o 13,5 procent, przy wyrobie materiałów wybuchowych o 20,0 procent.

Tak przedstawia się przemysł belgijski w ogólnym zarysie, dzięki zmniejszeniu czasu dziennej pracy. W porównaniu jednak z przemysłem polskim, przemysł belgijski znajduje się w lepszych stosunkach.

Ucierpiał wprawdzie i on wskutek wojny srode, nie tak jednakże jak polski.

Ogólny stan gospodarczy belgijski też w porównaniu do polskiego o wiele jest lepszy; posiada ustaloną monetę i walutę opartą na przedwojennych podstawach bankowych i skarbowych, ciesząc się zaufaniem finansjery zagranicznej, z łatwym względnie przystępem do pożyczek zagranicznych.

Prócz tego nasze prawodawstwo ustaliło w Polsce czas pracy o 14 procent krótszy, aniżeli w Belgii. Zatem nic dziwnego, że odczuwamy, jej skutki dotkliwiej, aniżeli w Belgii.

H. Groński.

Angielski przemysł stalowy wzywa pomocy rządu.

Angielski przemysł stalowy ponosi coraz większe klęski na polu konkurencyjnym z wyrobami innych krajów. Traci on teren nie tylko na rynkach obcych, ale nawet na własnym rynku krajowym. Wzmagający się przywóz żelaza i stali zagranicznej we wszelkich formach wyrobów gotowych skłonił pp. Peet, Marwick, Mitschell i innych z „Safeguarding Comitee“ przemysłu żelaznego i stalowego, do wystosowania pod adresem parlamentu memorandum o „najważniejszych sprawach“, które nakładają rządowi **kategoryczny** rozkaz wzięcia na tychmiast w skuteczną obronę krajowy przemysł żelazny i stalowy.

„Angielski przemysł żelazno stalowy ma pierwszorzędne znaczenie dla obrony krajowej, równocześnie jest przemysłem podstawowym, na którym opierają się inne przemysły angielskie. Zajmuje on sam bezpośrednio zgórą 250.000 ludzi, pośrednio zaś, umożliwiając istnienie innym gałęziom przetwórczym żelazno-stalowym, dalsze setki tysięcy. Obecnie 25% tych robotników zarejestrowanych jest bez pracy.

Cały przemysł żelazno-stalowy liczy 482 piece wysokie: **z tych dziś tylko 136 jest w ruchu**. W roku 1925 produkcja żelaza surowego wynosiła za ledwie 66% produkcji przedwojennej z r. 1913, produkcja stali zato 96%. Na uwagę szczególniejszą zasługuje fakt, że siła produkcyjna przemysłu żelazno-stalowego jest obecnie o 50% wyższa, aniżeli była w r. 1913.

W roku 1924 wynosił przywóz żelaza i stali we wszelkich formach 2 $\frac{1}{2}$ miliona tonn, a w roku 1925 dojdzie przywóz tych samych artykułów do 2 $\frac{3}{4}$ miliona tonn. Wszystko to mogło bardzo łatwo w kraju być wytworzone. Przy wyrobie tego materiału, byłoby znalazło zajęcie przez cały rok 40.000 robotników. Wyrób żelaza i stali oraz przedmiotów żelaznych i stalowych wymaga o wiele więcej robotników gdy je się wyrabia na miejscu wprost z kruszców i związków węglowych i wapniowych, aniżeli gdy się wyrabia z gotowych półfabrykatów, pierwszych odlewów gęsi i ingotów, to też powyższa liczba 40.000 robotników łatwo może być podniesioną do 100.000.

Ponieważ na jednego robotnika przypada rocznie około 25 tonn stali jako półfabrykatu, powyżsi bezrobotni kosztują państwo 70 f. szt. na rok, a wszyscy razem rocznie 6.700.000 f. szt.

Dalej: różnica ceny sprowadzonych z zagranicy materiałów i towarów żelazno-stalowych a ceny tych samych materiałów i towarów, wytworzonych w Anglii, czyli na miejscu, wynosi około 4.000.000 f. szt.: innemi słowy, Anglja dopłaca do importowanego materiału i towarów żelazno-stalowych, dalsze 3.000.000 f. szt. To olbrzymie szkody, nie licząc już szkody moralnej z powodu obniżenia się poziomu moralnego bezrobotnych, oraz utraty pracy zawodowej robotników niepracujących.

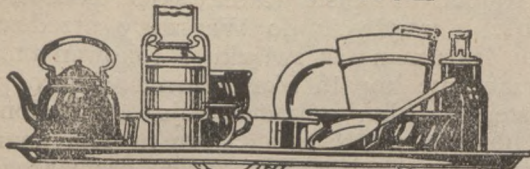
Płace robotników w przemyśle żelazno-stalowym Anglii i państw zagranicznych wynoszą tygodniowo na 48 godz. pracy: w Anglii sh. (szylingów) 6r, w Belgii sh. 33.6, we Francji sh. 24.2, i tak niżej w innych państwach niższej waluty. Podobne różnice zachodzą w płacy innych gałęzi żelazno-stalowych przemysłu przetwórczego. Widocznem, że przemysł angielski przypłaca do swych wyrobów, byle tylko nie dać się zdystansować w konkurencji z zagranicą. Wskutek tego przemysł angielski już musiał sięgnąć do funduszy rezerwowych. Jest to cofanie się na całej linii i zbliżanie do katastrofalnego kryzysu gospodarczo-przemysłowego.

Nie podlega wątpliwości, że przemysł, pracujący tylko 60% w stosunku do swej zdolności pracy i wytwórczości, niemoże żadną miarą zredukować do minimum cen swoich produktów. Rząd jednak może swoją interwencją, ograniczając odpowiednią ustawą celną przywóz odnośnych materiałów i towarów z zagranicy, podnieść tę pracę z 60% do 85%. Wtedy i przemysł uzyska możność znacznego obniżenia cen na rynku wewnętrznym.

Powyższe memorandum świadczy, że wielki przemysł angielski żelazno-stalowy ma poważne trudności finansowo-gospodarcze i woła o pomoc, o cła ochronne. Skutek to kryzysu stabilizacyjnego, który przetrwać muszą wszystkie państwa. Stan gospodarczy własną swoją siłą dąży do zniwelowania ogólnego poziomu gospodarczego; nie cierpi on bowiem o między rażących nierówności. Szczęśliwie te państwa i przemysły, których sfery kierownicze potrafią ująć bieg tego samodzielnego przekształcania się warunków przemysłu i stanu gospodarczego i kierować nim tak, by przynajmniej osłabić siłę jego ciosów, o ile nie zdołają zupełnie ich zneutralizować.

P. W.

KUPUJCIE NACZYNIA EMALJOWANE

CZYSTOŚĆ
EKONOMIA
OPALU
TANIOŚĆ

Detaliczna sprzedaż w sklepach
Kurt. Biuro Sprzedaży
wyrobów Fabr. Naczyni Emaljowanych
skł. z ogóln. dost.
Warszawa, Kredytowa 1. - Tel. 81-49.

3531

KRAKOWSKA FABRYKA SZCZOTEK I PENDZLI

właściciel inż. FR. DROBNIAK
KRAKÓW 10

ul. Tad. Kościuszki 54, tel. 488
Filja: ul. Sławkowska 2, tel. 2428

Poleca swoje znakomite, tanie,
trwale wyroby:

Szczotki do froterowania ręczne i w żelaznej osadzie
Szczotki do mycia podłóg, naczyń i sprzęt.
Szczotki do ubrań, włosów i mebli
Szczotki do rąk, zębów i ciała
Pendzle do bielenia, do farb i lakierów
Pendzle artystyczne i i do golenia
Drażki, mydła wody i pasty do ust, perfumy etc. 4737

CENY FABRYCZNE

897

Wszelkie artykuły do szlifowania i polerowania:

plótna, papiery — tarcze:
szmerglowe, korundowe,
karborundowe, pumekso-
we i minerały mielone
wszystkich grubości

Haeberle i S-ka Tow. Kom.
Fabryka wyrobów szmerglowych
Grodzisk Warszawski

ŻĄDAJCIE WYROBÓW KRAJOWYCH!

FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH POZNAŃ

Fr. Ratajczaka 17. ♦ Telefon nr. 3003.

poleca:

767

- 1) guziki i spinki do bielizny męskiej: metalowe, pozłacane, posrebrzane, emaljowane i z perl. masy;
- 2) szpilki do krawatów, medale, orzełki, oznaki dla towarzystw;
- 3) posrebrzanie i pozłacanie w własnym zakładzie galwanizacyjnym, niklowanie;
- 4) krążki do fabrykacji nicianych guzików i t. d.

Dostarczamy towar solidny w artystycznym wykonaniu według zmieniających co pewien czas najnowszych wzorów zagranicznych.

ŻĄDAJCIE WYROBÓW KRAJOWYCH!

LUDWIK XVI.

FABRYKA WYROBÓW
PLATEROWANYCH (posrebrzanych)

„STYLPLATER”

Siedlce (Podl.) - Kilińskiego 27
Skrzynka pocztowa 51

**Pełny komplet nakrycia
stołowego na sześć osób:**

6 łyżek, 6 noży, 6 widelcy stołowych
i 6 łyżeczek do herbaty **podwójnie**
srebrzanych z gwarancją za trwałość
srebrzenia w stylu Ludwik XVI (840)

CENA KOMPLETU: 49.80 ZŁ.

Tytułem premii bezpłatnie 6 łyż. do kawy
Wysła się za zalicz. poczt. bez zadatku.

FABRYKA BILARDÓW BIL ORAZ PRZYBORÓW BILARDOWYCH

J. WIERZBOWSKIEGO

TEL. 503-27 WARSZAWA TEL. 503-27
UL. ŚWIETO-KAZYŃSKA 9

Wiadomości z branży

Jak pracuje Tow. Akc. H. Cegielski?

Celem zaspokojenia zainteresowania opinii tak ważną placówką, jak Tow. Akc. H. Cegielski, przedstawiciel Agencji Wschodniej zwrócił się do miarodajnych czynników, od których otrzymał następujące informacje:

Redukcję pracowników w dniu 1 stycznia rb. przeprowadzono częściowo tak, że zatrzymano tylko zespół pracowników niezbędnych. Wszystkie oddziały fabryki są uruchomione, choć w zakresie mniejszym niż w latach poprzednich. Co do prac w poszczególnych działach, należy podkreślić, że w oddziale parowozów zamówienia dla ministerstwa kolei żelaznych są stałe, lecz ograniczone.

W oddziale cukrowniczym fabryka otrzymała bardzo poważne zamówienia, które razem z zamówieniami ministerstwa kolei w oddziale parowozów — dają zupełną gwarancję pracy do końca lipca. Jest nawet możliwość, że zostanie nieco zwiększona liczba pracowników w tych z wymienionych oddziałach.

W oddziale maszyn rolniczych daje się odczuwać zastój. Rolnicy są pozbawieni kapitału, co jest dziś bolączką całego życia gospodarczego. Firma czyni wysiłki celem zdobycia rynków zagranicznych. Nawiązała więc stosunki z południową Ameryką, z Sowietami i z państwami bałkańskimi, z których Bułgaria jest najlepszym odbiorcą. Przy obecnym kursie dolara 6.50 — 7.00 zł. firma jest zupełnie zdolna do eksportu i może śmiało konkurować cenami i jakością na rynkach zagranicznych. Towarzystwo nie wątpi, że przetrwa zwycięsko kryzys, gdyż tak ważna placówka ma pomyślne warunki rozwoju.

L. P-wicz.

Kilkadziesiąt wskazówek i reguł dla personelu handlowego.

I.

Długotrwały głód towarowy w okresie wojny światowej, posługiwanie się namiastkami sił pomocniczych niekwalifikowanych, czas inflacyjnych koniunktur, jako skutku powojennego, wszystko to wniosło i w życie kupiectwa pewną demoralizację w zakresie dobrych obyczajów, uświęconych tradycją w historii rozwoju handlu i przemysłu. Jednym z zapoznanych i dzisiaj mniej obserwowanych i pielęgnowanych dobrych obyczajów, to ustalenie niezmiennie ważnej w handlu czynności i pracy ekspedjenta względnie ekspedjentki, będących w stałym bezpośrednim kontakcie z klientelą i konsumentami. Racjonalne wywiązywanie się ekspedjenta z zadań swych, to główne podłoże opinii, a temsamem rozwoju i prosperowania każdego przedsiębiorstwa handlowego.

Ponieważ wywiązywanie się z zadań tych, spaczonych na wstępie wspomnianymi przyczynami, pozostawia niejednokrotnie wiele do życzenia, natomiast obecnie z konieczności do tradycyjnych zasad „dobrego” kupca powrócić musimy, uważamy za odpowiednie i na czasie, podać do wiadomości kilkadziesiąt reguł i wskazówek pracy dla ekspedjentów:

1. Od personelu, zatrudnionego przy ekspedycji i obsłudze klienteli wymagać należy w pierw-

Rząd nie odda w dzierżawę „Skarbofermu”

W jednym z pism warszawskich ukazała się wiadomość o przybyciu do Warszawy przedstawiciela trustu Harrimana w związku z rokowaniami o wydierżawienie kopalń Skarbofermu. Biuro prasowe ministerstwa skarbu komunikuje, że wiadomość ta jest błędna: przedstawiciel trustu Harrimana pan Rossi istotnie był w Warszawie, przyjazd jego jednak nie miał żadnego związku ze Skarbofermem, lecz był następstwem zainteresowania się trustu Harrimana jednym z przedsiębiorstw prywatnych G. Śląska.

Przemysł górnośląski zdobywa rynki zagraniczne.

Według najnowszych wiadomości, górnośląski przemysł węglowy zdobywa sobie nieustannie coraz to szersze rynki zbytu zagranicą. Produkcja węgla doszła do cyfry z okresu przedwojennego. Zdobytych jest 16 rynków zagranicznych, dokąd wysyła się węgiel. Stan przemysłu węglowego w Zagłębiu Dąbrowskiem poprawił się tak, że obecnie szereg kopalń pracuje na dwie zmiany.

Zdrożenie węgla w perspektywie.

Jak się dowiadujemy, w związku z przyznaną górnikom podwyżką 5-procentową, ceny węgla na wszystkich rynkach krajowych najprawdopodobniej od 1-go lutego rb. począwszy zostaną podwyższone o 6.25 procent.

Zamówienie tureckie w polskich fabrykach.

Fabryki maszyn rolniczych Herzfeld i Victorius w Grudziądzu otrzymały większe zamówienia z Konstantynopola. Okazuje się, że fabryki polskie, które kalkulują przystępnie, mogą skutecznie konkurować z zagranicą.

szym rzędzie: bezwzględnej uprzejmości, dalej punktualności, sumienności oraz usłużności. Wchodzącego do lokalu handlowego gościa względnie klientelę powitać należy uprzejmie, lecz nie poufałe, zapytać o życzenia, bacząc przytem na to, ażeby z formy obejścia odbiorca nasz odniósł niezłomne przekonanie o chętniej gotowości naszych usług.

2. Każdego wchodzącego do lokalu nowego przzybysza powitać należy równie grzecznie nawet i wówczas, jeżeli nie zaraz można go obsłużyć, zwracając się doń z prośbą o chwilę cierpliwości. Starszym osobom, szczególnie paniom, wskazuje się uprzejmie krzesło z propozycją spoczęcia.
3. Ścisłe przestrzeganie przy ekspedycji kolejności jest niezmiennie ważnem, przyczem dla uniknięcia w tym wypadku jakichkolwiek nienorozumień, można ewentualnie zapytać, kto z gości najpierw przybył. Przezorny ekspedjent co do kolejności, nie omija nawet dzieci.
4. Klienteli stawić należy uprzejmie, lecz nie przesadne pytanie: „Czem mogę służyć?” (dodając predykat) lub „Jakie życzenie (Pana, Pani, Dobrodziejki?)” krótkie: „Co ma być?” lub nawet „A Pan?” jest formą wielce nietaktowną.

BUDOWA

Elektrowni: ciepłych, wodnych i wietrznych.

Instalacje elektryczne:
na siłę i światło, oraz naprawy urządzeń elektrycznych - tanio, przepisowo i fachowo.

DOSTAWA

Turbin wietrznych „HERKULES”

Akumulatorów. — Maszyn elektrycznych. —

Materiałów elektro-instalacyjnych. — Żarówek.

Ceny konkurencyjne.

Własne nowoczesne warsztaty

naprawy aparatów i maszyn

elektrycznych.

FABRYKACJA

Aparatów tablicowych - Rozruszników.

ZJEDNOCZONE PRZEDSIĘBIORSTWA
ELEKTRYCZNE

INŻYNIER **K. GAERTIG i Ska** T.Z.O.P.

Poznań, ul. Pocztowa Nr. 26.

Rok zał. 1903.

2366

Tel. 35-84. Telegr. Energja Poznań. Tel. 35-84.

Zakłady Przemysłowe
K. KONARZEWSKI, Warszawa
Konto P.K.O. 5021 **Młynarska 46.** Tel. nr. 174-56

Dział mechaniczny:
Prasy excentryczne
„ ręczne 2 ramienne
„ jednoramienne
„ suwakowe
„ do kart pocztowych
„ do albumów

Dział sztancowni:
Emblematy, guziki
Komplety okuć dla ekwi-
punku wojskowego i t.p.
w większych ilościach
na żądanie.

TOW. AKC. PRZEMYSŁU KORKOWEGO
WICANDER i S-ka

321

Warszawa, Nowosenatorska 9.

Fabryki korków
i wyrob. korkowych

Plantacje drzewa
korkowego

Wyrób koszykarski

Kosze balonowe do transp. kwasów
witryolu - Kosze do śrub, nitów,
gwoździ - Kosze do mięsa i wędlin,
podługowate - Kosze do ryb świeżych,
podługowate - Kosze sukienniki do wełny

STEFAN HERZYK - ZARZECZE

3584

p. Żywiec (Małopolska)

Szkło okienne

wszelkich grubości, obrazowe, meblowe, salinowe,
dachowe, ogrodowe, diamenty, kit, drut, wszystkie ga-
tunki luster, szyby do okien wystawowych i ramowane
lustra po nadzwyczaj niskich cenach poleca

Wielkopolska Hurtownia Szkła

Towarzystwo Akcyjne

Tel. 5559 **Poznań, Półwiejska 9** Tel. 5559

Własna fabryka luster i szlifiernia szkła

3390

Fabryka szyldów

szklanych i emaljowanych
głoski szklane i metalowe

M. Kaufmann, Katowice, Warszawska 23

Telefon 2708.

898

Używanie co drugie słowo zwrotu „łaskawa Pani“, „łaskawy Panie“ jest formą częstokroć przesadną i miast ująć klienta (zwłaszcza ludzi nerwowych) odnosi wręcz przeciwny skutek. Przy ekspedjowaniu mniej zależy na wielce dobranych **słowach**, jak na formie obejścia, uprzejmym tonie i zewnętrznie ujawniającej się na rzut oka gotowości usługi.

5. Podczas obsługi ekspedjent winien być zawsze uprzejmy, nigdy nie pochmurny i zamroczony, używając przy przedkładaniu oraz oferowaniu życzonego towaru zależnie od momentu i potrzeby zwrotów: Pani, (Pan, Pani Dobrodziejka i t. p.) pozwoli, „zechce (używając odpowiedni predykat) być tak łaskawa“, „dziękuję uprzejmie“, „proszę łaskawie wybaczyć“ i t. p.
6. Zwroty powyższe dostosować należy ściśle do słów, pytań i życzeń wystosowanych przez klienta. Jaka taka znajomość psychologii oddaje ekspedjentowi w pracy jego niezmiernie usługi, ułatwia sztukę odpowiedniego obejścia się oraz odgadywania wprost z pierwszych słów odbiorcy jego właściwych życzeń, gustu i upodobania. Ludzi roboczych, klientelę wiejską, traktować należy równie, a co gorsza w obecn. innej klienteli nie dać poznać chęć różniczkowania lub klasyfikowania gości. — Klientela zwykła, lud roboczy, co do ostatniego punktu bardzo jest wrażliwa. Wpływ gotówki za zbyty towar, czy od magnata, wieśniaka lub robotnika posiada równowartość i według tej zasady kupiec traktować winien odbiorców, dostosowując formę swego zawsze uprzejmego i usłużnego obejścia.
7. Przy obsłudze mówić należy wyraźnie i dość głośno (nie krzycząc) inaczej odbiorca uzna cię za bojaźliwego i niepewnego siebie, tracąc z góry zaufanie. Pewność wystąpienia, jest podstawą zyskania u klienta dodatniego wrażenia i dopomaga do zrobienia interesu.
8. Pewność wystąpienia nie oznacza jednak obstawania nieugięcie przy swych zapatrywaniach, lub co gorsza wdrożenia na jakimkolwiek bądź podłożu sprzeczki z klientelą, choćby nawet w wypadkach, gdyby niesłuszność twierdzenia gościa była kwestią zupełnie jasną. Scysję powodującą sprawy pozostawić należy najlepiej do załatwienia szefowi lub kierownictwu przedsiębiorstwa. Jeżeli natomiast klient jest nieuprzejmy, a nawet w postępowaniu swem ordynarny,

i usiłuje ekspedjentowi podsunąć w czemkolwiek co do obsługi winę, należy go grzecznie przeprosić mimo przeświadczenia, że nie popełniło się błędu. Ludzi nerwowych, porywczych i niegrzecznych, w obrębie lokalu handlowego rozbraja się poczęści najskuteczniej spokojem oraz uprzejmością. Inne postępowanie powoduje zazwyczaj niemiłe następstwa.

9. Ekspedjent obsługiwać winien wpięrcw zupełnie jednego klienta, zanim zwróci się do następnego. Obsługę przerywa się tylko na wyraźne życzenie lub żądanie obsługiwanego klienta, nigdy jednakże nie należy gościa o to pytać.
10. Ekspedjent przyswoić winien sobie dokładną obserwację każdego odbiorcy, patrząc przy zwrotach do niego śmiało w oczy. Sposób to prosty, będący jednakże najlepszą drogą zdobycia sobie pewnych, niezbędnie potrzebnych doświadczeń psychologicznych.
11. Ekspedjent zabiegać winien o zdobycie największej sprężystości w stosunkach z klientelą, wystrzegając się jednakże przytem natarczywości, która poczęści interes psuje i staje się powodem złej opinii o danem przedsiębiorstwie handlowem. Również w wypadkach, skoro klient nie kupi, zachować należy pełną formę uprzejmości, ażeby odbiorcy nie zrazić, który łatwo przybyć może ponownie i poczynić znaczniejszy zakup. Ekspedjent winien mieć zawsze to na oku, że za swoją czynność otrzymuje zapłatę.
12. W obecności klienteli nie godzi się nigdy poprawiać swej toalety, szczególnie fryzury, co zwłaszcza zapamiętać powinny ekspedjentki, grzeszące tego rodzaju nawykami. Odzież i bielizna (kołnierzyki, mankiety) utrzymane powinny być we wzorowym porządku; stała czystość rąk nieodzownym jest warunkiem.
13. Prowadzenie rozmów prywatnych w obecności klienteli jest wielce nietaktownem postępowaniem podobnie rzucanie krytycznych uwag pod adresem kolegów, a ujemne wyrażanie się o klientce lub odbiorcy przebywającym w naszym lokalu handlowym, wykracza przeciw dobremu obyczajom kupieckim i uważane bywa za wykroczenie przeciw regulaminowi pracy. Nie dobre również robi wrażenie, jeżeli personel w obecności klienteli, przemawia do siebie per „ty“.

(D c. n.)

Kabel Polski Tow. Akc. w Bydgoszczy.

W ostatnich miesiącach 1923 roku uruchomiono fabrykę towarzystwa, położoną w Bydgoszczy, przy ul. Fordońskiej nr. 42, gdzie Tow. Akc. „Kabel Polski“ posiada przestrzeń około 17 ha nad brzegiem splawnej rzeki Brdy, która, jak wiadomo stanowi naturalne połączenie wodne z Gdańskiem i Warszawą. O 300 mtr. od fabryki odległa jest st. kolei państwowych Kapuścisko Małe, połączona bocznica z fabryką, a miejski tramwaj przechodzi w odległości 15 minut drogi pieszej od fabryki, przyczem projektowane jest przedłużenie linii, która w tym wypadku przechodzić winna około fabrycznych wrót. Obecnie przy szosie, łączącej miasto Bydgoszcz z Fordonem, stoją na opisanym wyżej terenie gmachy fabryczne, składające się z 4 wielkich hal o 5.000 mtr. kw. powierzchni. W oddzielnym budynku umieszczone zostały maszyna parowa, kotły, stacja elektryczna i warsztaty reperacyjne. W halach zaś znajdują się specjalne maszyny do fabrykacji kabli i przewodników, obliczone na produkcję dzienną, przy 8-mio godzinnym dniu: 30 kilo-

metrów przewodników w izolacji gumowej i bawełnianej różnych przekroji, 4 kilometrów kabli podziemnych w płaszczu ołowianym i pancerzu żelaznym. Centralna stacja składa się z maszyny parowej o sile 350 koni, sprzężonej bezpośrednio z dynamo-maszyną; kotły zasilane są wodą z rzeki zapomocą 3 pomp. Kapitał akcyjny zwaloryzowany wynosi zł. 1.000.000. Projektowane jest dalsze rozbudowanie fabryki.

Odznaczenie polskiej fabryki.

Dowiadujemy się, że firma Kaczorek i Chęciński, sp. z ogr. odp., (Warszawa, Hoża 41) na wystawie w Rumunji otrzymała dyplom uznania za wyroby lustrzane. Okazuje się, że i fabryki polskie mogą konkurować dobrocią towarów na rynkach zagranicznych. Chodzi jedynie o warunki kredytowe, które umożliwiłyby firmom eksport. Do powyższego należy dodać, że firma Kaczorek i Chęciński, sp. z ogr. odp. posiada fabrykę luster i szlifiernię szkła, zorganizowaną według wymagań najnowszych w Warszawie, przy ul. Hożej nr. 50.

Dzierżawy, zastępstwa, personal, zakupy, sprzedaże itd.

Tokarnie

używaną lecz w dobrym stanie 1 1/2 m. do 2 m. długości, nowszej konstrukcji z przystawką i należnymi do niej przyborami poszukuje się celem kupna. Zgłoszenia z podaniem ceny uprasza się nadsyłać do:

Elektrowni Miejskiej w Wąbrzeźnie na Pomorzu.

SPECJALISTA

na palniki do lamp kwarcowych

znajdzie natychmiastowe dobre stanowisko w znanej warszawskiej firmie.

Zgłoszenia do administr. „Rynku Metalowego i Maszyn.” pod nr. 2389.

HANDLOWIEC

z branży maszyn z wykształceniem gimnazjalnym i technicznym poszukuje oile możliwości **posady samodzielnej** w przedsiębiorstwie techn lub handlu art techn. Ostatnia posada — kier. oddz. sprzedaży w wielkiej fabryce maszyn. Łaskawe zgłosz. upr. pod nr. 2388 do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego”.

Inkasant

949

ekspedytorka z kaucją, poszukuje **POSADY**. Zgłoszenia pod „Inkasant” do Kurj. Warszawsk. Warszawa, Marszałkowska 108.

ŚLUSARNIA

921

dobrze zaprowadzona z motorowym zapędem zaraz tanio na sprzedaż lub do wydzierżawienia na dogodnych warunkach. Zgłoszenia do L. Sobleralski, Gniezno, ul. Rzeźnicka 4.

MŁYN

turbina, 24 morgi, 5 stawów, okolica handlowa, letniskowa pod Warszawą, z zabudowaniami, zależy na czasie, natychmiast okazjnie za 26.000 zł. Dom Komisowy Metler, Warszawa, Wspólna 71.

Samochód

9/28. gotowy do jazdy za 1.800 zł. na sprzedaż. Degler, Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 30.

925

Walce młyńskie

jeden podstaw automatyczny 500 — 250 sprzeda Kotliński, Gniewkowo.

924

Motor „Diesel”

925

firmy „Benz” 30 H. P. w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość: Pruszków, ul. Kraszewskiego nr. 7, u I. Borensztelna.

Samochód kombinowany Fiat 505, najnowszy typ, w najlepszym stanie — wykonanie luksusowe, sprzedam za gotówkę. Zgłoszenia: Poznań, Rybak nr. 20, III p. prawo, od godziny 1—3 popołudniu.

926

Aparat

927

„Regina”, urządzenie całkowite do wód mineralnych tanio. Poznań, Szamarzewskiego 36, oglądać ul. Głogowska 106.

6 warsztatów stolarskich

całozelazną tokarkę, manez, sieczkarkę i inne przedmioty i narzędzia aprzeda po cenie przystępnej.

929

F. Erdmann, Wyrzysk

MOTOR DEUTZA

30 PS., leżący, wolnobieżny na gaz ssany z gazownią, sprzedamy za gotówkę tanio — powyższy motor pod gwarancją dla swej dalszej użyteczności. Zgłoszenia do „Rynku Metal. i Maszyn.” pod nr. 2469.

WAŁKI

930

olszowe dla stolarzy i pantowlarzy 2 mtr. długie od 10 — 20 i wyżej średnica, olsza biała i czerwona, 260 mtr. przestrzennych, wałki stolarskie pocz. od 8—25 cm średnicy ma na sprzedaż Nadleśnictwo Iwno p. Kostrzyn pow. Środa. Prosimy o oferty.

Tor kolejkowy

75 m/m pro., rozpiętość 600 m/m, na stalowych podkładach z laszami, śrubami, sprzedamy franko stacja Kruszwica. Zgłoszenia do admin. „Rynku Metalowego i Maszynowego” pod nr. 2468.

Beznagannie pracującą Welger'a

patentowaną prasę

do wiązania balotów drutem, którą zastosować można do każdej młockarki, oszczędzając temsamem wiele sił roboczych, ma do oddania po cenie przystępnej, loko **Gdańsk**.

Schaldbach, Morgi-Nowe, Tel. 69.

987

Maszyny Singera

do szycia hańt i mereszkowania mało używane sprzedam

931

K. Borkowski, ul. Strusia 10.

SZCZAPY

932

I i II, klasy, suche dostarcza po niskich cenach. **Progi kolejki wąskotorowej** z gwoździ 150 długie, za sztukę 40 gr

Hermann Andreas, Handel drzewa Plotkowo-Obrzycko

C e g ł ę

po niższej cenie ma jeszcze do oddania

933

Cegielnia Rakot, p. Kościan.

Sprzedam krzesło dentystyczne

934

pneumatyczne używane, bormaszynę elektryczną Bilera, słuwalka kanalizacyjna i reflektor elektr. czny. Nalewki 49 m 40 Warszawa.

Beczki żelazne

10 szt od benzyny korzystnie do nabycia.

935

L. Dryga i S-ka, Poznań, pl. Wolności 16 Tel. 21-90

30.000 haceli, zagraniczne

nr. 10 á 100 sztuk 3,40 w całości lub partjami sprzeda

HURT POLSKI
Narzędzia -:- Żelazo
POZNAŃ

2525

Telefon nr. 1581.

Wrocławska 37.

Sprzedam młyn parowy

z dziennym obrotem 250 centn., budynki i maszynierja w najlepszym stanie w pełnym ruchu, położony w dobrej okolicy G. Śląska. Interes pierwszorz., — cena przystępna. Warunki kupna korzystne. Osobistych informacji udziela **St. P. Nitschka, Katowice G. Śląsk, Kopernika 6. Tel. 247**

DO SPRZEDANIA: maszyny do wyrobu dachówek gąsiorów cementowych (form. Rautenschwanz) 13 szt. na mtr. kw., maszyny do wyrobu cementowych podwójnych karpiołek, 21 szt. na mtr. kw., maszyny do wyrobu cementowych dachówek zakładkowych, włącznie podkładek i przynależności, bardzo mało używane, prócz tego formy do rur cement, używane o 200—400, 500—700, 800—900 mm. średnicy w świetle, włącznie pierścieni przynależności; wszystko materiał i fabrykaty niemieckie. Oferty uprasza się nadsyłać pod **K. P. 2537** do Admin. niniejszego pisma. 2537

Motory benzynowe

stojące, zupełnie nowe, 36 KM., 760 obrotów z kołem pasowym, korzystnie **do sprzedania**. — Zgłoszenia do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod „Motory“ nr. 2522.

Za 250 dol. am.

do sprzedania cały komplet w ruchu, a to:

1 motor ropy stojący 8 HP. „Anderlück-Hübert-Praga

1 dynamo 35 Amp. kompl.

1 zbiornik żel. na wodę o pojemn. 1.500 l.

Wiadomość: **JAN WZOREK, Drohobycz.** 2523

Sprzedam młyn murowany

3 pary walców, kamień, kasper i jagielnik, motor Diesla 35 HP. zupełnie nowy, mieszkanie murowane o 6-ciu ubikacjach. W odległości 5 km., drugi młyn podobny wydzierżawie, lub sprzedam maszyny młyńskie i nowy motor. Zgłoszenia prosimy skierować pod adresem: 2524 **M. Zawarski, właśc. młyna Sokal, ul. Słoneczna**

WIAZAŁKA

fabrykatu „Lanza“ czyli prasa do wiązania balotów drutem do słomy i siano prawie nowa, natychmiast korzystnie do sprzedania i w moim magazynie do obejrzenia

PAUL SELER, POZNAŃ,
ulica Przemysłowa nr. 23.

2518

MOTOR

nowy 16/20 K.M. na rope, fabr. „Ursus“ dwusuwny, jednocylinnowy, stojący, 400 obr. na minutę, sprzedam okazynie.

Adres wskaże „Rynek Metalowy i Maszyn.“ za nr. 2395.

Z powodu przyłączenia do elektrowni Gródek sprzedam dobrze utrzymane

lokomobile

„Marschall“, Krzyżanowski Rogoźno, pow. Grudziądz.

928

KUPNA

Kupimy motor ropy 9-12 KM. nowy lub używany, lecz zdolny natychmiast do użytku. „**MONTAN**“ **Ostrów (Wlkp.)**
Raszkowska 26, telefon 227. 2521

OLÓW MIĘKKI

płyty akumulatorowe i szlam w każdej ilości po najwyższych cenach kupuje **Wytwórnia plomb, „Stec Lisowski“, Toruń,** ulica Kochanowskiego 1a. 940

Kupię okazynie **kilka**

MŁYŃSKICH POSTAWÓW WALCOWYCH mało używanych, dobrej firmy, długości 600 mm. i gilzę 500/210. Zapłacę gotówką i gwarancją. Oferty z ceną składać: **Piechocka, Włocławek, Stodulna 40.** 941

Fabrykę mydeł toaletowych

wzgl. odpowiednie urządzenie kupię. Oferty: „**Spółka Akcyjna**“, Kurjer, Warszawa, Marszałkowska 108. 942

Kupię kinematograf

Szczegółowe oferty (opis — cena): **Luzino (Pomorze) Sokola.** 943

TOKARNIE do 150 cm.,

wiertarkę słupową. ewentualnie obrabiarke uniwersalną, wentylator oraz motor ropy „Perkun“ lub podobny do 6 KM. w dobrym stanie kupię za gotówkę. Oferty: **Karol Meissner, Lwów, Kadecka 17.** 944

Szukam do kupienia **aparat do ściągania piwa** butelkowego możliwie tak zwany „**Revolver**“ lub inny system. Poza tem kupię również **DWIE POMPY** także do piwa. **Antoni Manikowski, Brodnica nad Drwęcą.** 945

Poszukuję

MŁOTA SPRĘŻYNOWEGO

Oferty uprasza **Fabryka Sikawek i Narzędzi Pożarniczych W. GINTER, Poznań-Jeżyce Dąbrowskiego 81.** 946

LORKI

wywrotowe i platformowe do cegieł, oraz szyny i tarcze obrotowe kolejk 50 cm. zakupimy **M. Czubek i S-ka, Poznań, Śwarna 8 Tel. 3591 i 3212.** 947

Dymadło kowalskie

kupię. Zgłoszenia: **Siwka, Piątkowo (Poznań).** 948

Motor gazowy

50 lub 60 KM., w dobrym stanie kupię **Zakłady Przemysłowe w Krańniku woj. Lubelskie.** 950

Używanej, dobrej utrzymane **SIECI (niewód)** 400 mtr. długiej, brzo szuka się celem kupna. Oferty z podaniem ceny do **Dom. Falmierowo, pow. Wyrzyski.** 951

Cynk, ołów

wszelkie metale kupuje **Gruszczyński, Poznań, Gąsiorowskich nr. 3.** 952

Tarty materiał jesionowy

suche dytki od 5—12 mm. deski jako też blachy dla potrzeb stolarstwa poszukuje i uprasza o oferty firma „**Rika**“ **Budowlane Tow. Akc., Bydgoszcz, Marcinkowskiego 9.** Telefon 172 950

Dział budowlany i drzewny

Podjęcie budownictwa jako środek zwalczania bezrobocia.

Z nastaniem zimy przerwał się ruch budowlany — ilość bezrobotnych wzrosła. Na naszą pociechę — gdzieindziej, to samo się dzieje, chociaż z małą różnicą. Mianowicie u nas zastawiono zupełnie ruch budowlany, gdy w innych krajach, jak w Anglii, Francji, Niemczech, zawieszają prace budowlane tylko tak długo jak trwają mrozy, a z nastaniem dni bezmroźnych podejmują i prowadzą nadal prace budowlane.

W ten sposób dążą te państwa do obniżenia liczby bezrobotnych. Wiadomo bowiem, że skoro jeden murarz rozpocznie swoją pracę budowlaną, majdują przy nim zajęcie inni 17—20 robotników. Ruch budowlany musi mieć do dyspozycji same gotowe materiały, do których wyrobu szeregi przedsiębiorstw muszą być uruchomione.

Do uruchomienia jednak budownictwa trzeba się wziąć na serio i naprawdę, a to zupełnie inaczej, aniżeli dotychczas robiono. Mamy nowelę do ustawy o rozbudowie miast, która przewiduje w ciągu roku zebrany fundusz na budownictwo w wysokości 500 milionów złotych. Ile dotąd tych milionów wpłynęło, niewiadomo. Powinno ich być 250 milionów złotych, bo ustawa ta obowiązuje od 1. lipca 1925 r. Tym kapitałem możnaby bardzo wiele dobrego zdziałać. Niestety tej sumy zebranej dotąd nie ma, bo ustawa ta istnieje jak się zdaje tylko na papierze. Podatków, ustawą tą przepisanych, nie ściągają się należycie, a już najmniej w województwie śląskim, Kongresówce i Małopolsce. Brak też, ustawą przewidzianych, komitetów budowlanych. W wielu miastach ich nie ma wcale, a gdzie są i istnieją, to śpią snem sprawiedliwych. Ogół o nich nie wie, bo się same nie ogłaszają, a inni też tego nie czynią. Skoro sprawa się tak ma, to o prywatnem budownictwie nie może być mowy.

Rząd sam zaś zastał próżne kasy, zabrał się do sanacji gospodarczej przez wstrzymanie kredytów budowlanych, wypłatę wsparć bezrobotnym i ustalenie „sezonu martwego” dla budowlarzy od 15. grudnia do 1. marca. Rząd wstrzymał swoje prace budowlane i dał przez to przykład budownictwu prywatnemu.

Za tym przykładem poszły samorządy wojewódzkie i inne. Tak, wedle tego co nam donoszą, postąpiono na Śląsku, w Łodzi itd.

W Katowicach wstrzymano zupełnie budowę gmachu województwa i sejmu śląskiego, który miał być w październiku r. 1925 pod dachem. O budowie katedry, kanonji, zamku biskupiego nawet mowy nie ma.

W Łodzi zastawiono prace kanalizacyjne.

Regulacja Wisły też bardzo słabo postępuje, jakby ją prowadzono nie dla dobra ludności nadwiślańskiej, by ją ochronić od zalewów i powodzi, ale jedynie dla wygody prowadzących ją przedsiębiorstw.

Tak samo głucho o budowie dróg, szos i kolei. A szkoda wielka ztąd płynie, bo tym sposobem opóźnia się sanację gospodarczą państwa, a przede wszystkim pozostawia się bez przeciwdziałania

tłumy bezrobotnych, gotowych na wszelkie czyny, jak tego niejednokrotnie mieliśmy w czasie bieżącej zimy namacalne dowody.

Wszczęcie budownictwa i prac publicznych może skutecznie zapobiec niebezpieczeństwu. Warszawa dała już dowody dobrej chęci, Kraków podąża za nią. Oby i inne miasta ruszyły się z letargu. Mamy nadzieję, że nasze władze wojewódzkie, komunalne, kolejowe itd. wysnują stąd odpowiednią naukę, puszczą swe zastawione prace budowlane w ruch, dadzą tysiącom bezrobotnych pracę i płacę i przyczynią się przez to do złagodzenia bezrobocia i wzrostu powagi Państwa.

B. Piechociński.

Nieuzasadnione podwyższenie cen drzewa w lasach państwowych.

Nie przebrzmiały jeszcze echa poronionego zgóry projektu waloryzacji cen drzewa w lasach państwowych, a znów mamy do zanotowania świeży fakt, dowodzący, że polityka gospodarcza lasów państwowych nie pokrywa się z ogólnym programem rządu. Otóż niektóre dyrekcje lasów państwowych zarządziły podwyżkę cen drzewa i to w okresie ogólnego dążenia do zniżki cen szeregu artykułów i do opanowania drożyzny.

A więc dnia 16 ub. m. niektóre dyrekcje lasów państwowych, nie czekając na dyrektywę Ministerstwa, zastąpiły waloryzację wprowadzeniem zwiększonych cenników drzewa. Tak podniosły ceny Dyrekcja Łucka o 35%, Dyrekcja Wileńska — o 25%, Dyrekcja Siedlecka o 20%. Sama różnica w powyższych procentach wskazuje na pewien pośpiech, brak porozumienia i na działanie samorządne, a nieuzasadnione koniunkturami na rynkach wewnętrznym i zewnętrznym.

Musimy stwierdzić, że przemysł drzewny w okresie spadku złotego nie podnosił cen na przetwory drzewne. Zwyżka zaś taks leśnych pozbawiłaby czynniki decydujące zasadniczego argumentu przeciwko podnoszeniu cen na produkty drzewne, co może wpłynąć na wzmożenie się ogólnej drożyzny, biorąc pod uwagę fakt, że drzewo jest artykułem pierwszej potrzeby.

Jak wskazują dane statystyczne zaledwie 30% drzewa z lasów państwowych jest nabywane przez przemysł, pozostałe 70% nabywa ludność miejscowa w postaci opału i budulca, co stanowi dla niej artykuły pierwszej potrzeby. Podniesienie więc taks na drzewo surowe nie tylko stwarza chaos, ale też godzi bezpośrednio w koszty utrzymania i stwarza drożyznę, co nie powinno być w żadnym wypadku rezultatem zarządzeń lokalnych tembardziej, że polityka władz centralnych idzie po linii nie zwiększania drożyzny i utrzymania cen w złotych nominalnych.

A. W.

Jeszcze o dziwnej polityce w lasach państwowych.

Jak się dowiadujemy, z początkiem bm. ogłoszono przetargi na wyrąb lasu w nadleśnictwach państwowych Snowidowicze i Korpiłówka, położone w dyrekcji łuckiej. Ogólna przestrzeń wyrębu wynosiła około 500 ha. Na przetargi zjechało się naturalną rzeczą sporo znanych i poważnych firm.

Nie osiągnięto jednak żadnego wyniku, gdyż dyrekcja łucka określiła cenę wywoławczą o 30% wyżej od taksy normalnej. Tymczasem reflektanci chcieli płacić ceny o 20 do 40% niższe od taksy. Wynik był taki, że reflektanci rozjechali się, a lasu nie sprzedano. Zachodzi obawa, że w ten sposób Dyrekcja Lasów nie sprzeda w bieżącym sezonie wymienionego obiektu i nie wyzyska obecnej koniunktury, gdyż na wiosnę nikt dobrej ceny za las na pniu nie zapłaci.

Z rynku materiałów budowlanych i drzewa.

MATERIAŁY BUDOWLANE.

Warszawa, 23. I. (A. W.). W dziale artykułów budowlanych popyt obecnie ustął ze względu na zbyt silne mrozy i przerwanie wskutek tego robót na budowach. Przewidywane jest wznowienie dostaw po osłabieniu mrozów, w związku z czym zawiera się transakcje na te późniejsze dostawy. Zapasy cegły u okolicznych dostawców nie przekraczają 15—20 milionów sztuk, na zapas cegielni nie produkują. Notowano w sprzedaży lokalnej za 1000 sztuk z dostawą — fr. budowla: cegła dobrze wypalona ręczna i maszynowa gat. najwyższy 80 zł., — gatunki średnie 70 zł., dachówki marsylskie 240 zł. (fr. cegielnia 195 zł.), karpiówka gat. I — 120 zł., — gał. I B — 90 zł., falcówka I 220 zł., — II 160 zł.

Warszawa, 23. I. (A. W.). Popyt na wapno jest mały, co tłumaczy się nieodpowiednią porą, hurtownicy nie kupują większych ilości ze względu na brak środków obrotowych. Notowano za 1 tonnę fr. st. Warszawa wapno niegaszone 35.50 zł, wapno lasowane 35 zł.

Z GIELDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY.

Bydgoszcz, 25. I. (A. W.). Urzędowa Cedula Gieldowa Gieldy Drzewnej w Bydgoszczy z dnia 21. b. m. liczby bez nawiasów oznaczają kupno, w nawiasach sprzedaż za m³ w złotych. Olehów dłużyce dł. od 3—11 m., w czubie od 25 cm., wzwyż 10—15% od 23 cm wzwyż franco wagon okolicą granicy Prus Wschodn. (42.70), sosn. słupy telegraf. dł. 8.5—12 m., skrobane, suche, zdrowe, franco wagon stacja załad. Iwacewicz i Słonim (20), dłużyce grabowe wołyńskie, dł. od 3 m. wzwyż, od 30 cm. wzwyż, franco wagon granica pol.-niem. lub franco wagon Gdańsk, z dostawą w lutym, lub maju 1926 (124.25), dłużyce jaworowe, wołyńskie, dł. od 3 m. wzwyż od 30 cm. wzwyż, dto (186.50), dłużyce olszowe, w czubie od 25 cm. wzwyż dł. od 3—12 m., dto (76.50), wiklina bielona, sortowana franco granica pol.-niem. lub polsko-czeska (za 100 kg. 87.60), wiklina zielona sortowana dto (25.55), bale ang. sosn. wedł. zwyczajów gdańskich u/s. franco wagon Gdańsk 337.25 za std., te same IV kl. dto 266.25, te same w wymiarach 2 1/2" x 4" i 2 1/2" x 7", przec. dług. 16/17 dto 342.65, te same IV kl. dto 271.50, bloki dębowe, I kl. stolarskie, w czubie od 30 cm., dł. od 3 m. franco wagon granica pol.-niem. lub franco wagon Gdańsk (159.75), papierówka świerkowa franco wagon granica pol.-niem. (24.10), sosnowe drzewo kopalniane franco wagon granica pol.-niem. (27.75), sosnowe słupy telegraficzne, dł. 7—9 m. dto 40.15, te same dł. 10—12 m. dto 43.80, dłużyce dębowe, małopolskie, piersiowej od 45 cm. wzwyż franco wagon Gdańsk 109.50. W zaofiarowaniu: Ca. 31.500 m³ dłużyć sosn., od 20 cm. w czubie, w tem 20% bloku, 20% materiału sleeprowego, reszta materij. tartacz. w lesie przy kol. parowej, w lesie dwugatowy tartak z pomocniczymi maszynami, eksploatacja 3-letnia, za całość 365.000 zł przy wpłacie 20%, towar wyjątkowo piękny. W poszukiwaniu: Podkłady kolejowe, sosnowe, bukowe, dębowe, osika zapalczana, sosnowe kłocce odziomkowe, słupy telegraficzne, kopalniaki, dłużyce i kłocce drzew iglastych i liściastych.

DRZEWO.

Cieszyn, 23. I. (A. W.). Transakcje na wywóz drzewa do Czechosłowacji odbywają się obecnie w **mniejszym** zakresie wskutek chwilowej utraty rynku niemieckiego. Eksporterzy polscy oferują drzewo po cenach coraz niższych, aby tylko znaleźć odbiorców. Np. za buk tarty I kl. grub. 27 — 80 mm żądano 520 kor. cz. za 1 m³ franco wag. Piotrowice. Wskutek wysokich cel od eksportu dębiny z Czechosłowacji — popyt na towar polski jest w dalszym ciągu minimalny. C.a wywozowe czechosłowackie wynoszą 70 kor. cz. od 10 tonn kopalniaków dębowych, 300 kor. cz. od 10 tonn dębiny tartej, 800 kor. cz. od 10 tonn kłoców dębowych powyżej 24 cm średnicy w środku. Czyni się starania celem wywozu drzewa opałowego. Sytuacja naogół — nie jasna, przy tendencji słabej.

Lwów, 22. I. (A. W.). Wskutek raptownej i znacznej poprawy kursu złotego zanikła premia eksportowa przy wywozie drzewa, która pozwalała wyrównywać wysokie koszty własne, taryfowe itd. Wywóz drzewa na Węgry odbywa się obecnie w nieco mniejszym zakresie. Placono za 1 m³ franco wag. granica węgierska: świerk tarty I i II kl 530 kor. cz., deski świerk. i jodłowe V kl mieszane 330 kor. cz.; deski i świerkowe niesortowane (bez budulca) 1.170.000 kor. węg. także budulcowe (24 mm i wyżej) 860.000 kor. węg. za 1 m³ franco wag. Budapeszt. Drzewo opałowe w szczapach 1.300 kor. cz. za 10 tonn.

Lwów, 23. I. (A. W.). Drzewo opałowe przeschnięte za 10 tonn loco wagon stacja załad.: bukowe, jaworowe i grabowe 185, — sosnowe 160, jodłowe i świerkowe 130.

Łublin, 23. I. (A. W.). Pomimo sezonu zimowego, zaczęły wpływać w dużych ilościach zamówienia tak ze strony handlowców, jak i firm ogrodniczych, na drzewka. Szkółki drzew owocowych „Lemszczyzna” notują: jabłka, gruszki, czereśnie i wiśnie 3 zł, śliwki, brzoskwinie i morele 4 zł, orzechy 5 zł, róże prima 1 zł. Tendencja mocna.

Gdańsk, 23. I. (A. W.). Na rynku tutejszym panuje jedynie popyt na dębinę, jesion (gatunki fornirowe), bloki sosnowe i sleepery. Zależnie od jakości żądano f. o. b. Gdańsk za m³. Kłocce dębowe fornirowe L 6 do L 8 (przy minimalnej podaży), także jesionowe L 4 do L 6, olchowe do L 3, kopalniaki sosnowe sh 14 do 16, bloki sosnowe odziomkowe L 2. Sleepery sosnowe sh 7.6, podkłady szerokotorowe sosnowe sh 4.6, dębowe do sh 5.10 za sztukę. Zauważyć się daje nieco większy popyt na bale budulcowe do Anglii. Większe firmy eksportowe żądają za większe partje do L 12 za Standart f. o. b.

Przetargi i licytacje

— **Przetarg na środki transportowe.** Komenda Obozu Warownego Modlin ogłasza przetarg na wynajęcie środków transportowych dla garnizonu Modlin. Oferty ostemplowane i zalakowane należy składać w Komendzie Obozu Warownego Modlin do dnia **15-go lutego 1926 r.** do godz. 11-ej w którym to czasie nastąpi komisyjne otwarcie ofert. Przy otwarciu ofert jako też podczas rozprawy ofertowej obecność oferentów konieczna. Wadium w wysokości 300 zł. (trzysta zł.) należy złożyć w Kasie Skarbowej lub Komisji Gospodarczej Korpusu Kadetów Nr. 2 w Modlinie. Czas trwania umowy od dnia 1 marca 1926 roku do dnia 28 lutego 1927 roku. Bliższych wyjaśnień udziela Komenda Obozu Warownego Modlin (Administracja). Komenda Obozu Warownego Modlin zastrzega sobie prawo wyboru oferenta oraz ewentualnego przeprowadzenia przetargu ustnego.

— **Sprzedaż drzewa.** Państwowe Nadleśnictwo Osie, powiat Świecie (Pomorze), sprzedaje w **dniu 3 lutego 1926** w drodze pisemnych ofert: około 15000 m³ budulcu sosnowego, 13000 m³ kopalniaków 300 m pali do ramowania i 100³ słupów telegraficznych.

FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH GOLDBERG i KUCYŃSKI SOSNOWIEC, WOJ. KIELECKIE - EGZYSTUJE OD 1902 R.

Wykonuje: Przedmioty reklamowe i pucharunkowe, tabacznice, papierosnice, zapalniczki, popielniczki, kałamarze, (pisarki), suszki, notesbloki, skrzynki kryształowe z metalowymi przykrywkami, ozdoby do wyrobów skórzanych, oznaki dla szkół i tow., oraz wszelkie części szlancowane.

Niklowanie, oksydowanie, miedziowanie srebrz. i złocenie.

„Daimon“

Fabryka elektrotechnicznych aparatów
GDAŃSK, Städtgebiet 5.

Baterje kieszonkowe - Latarki - Akumulatory,

BATERJE ANODOWE.

Części składowe do radja. Wszelkie materiały dla słabego prądu (Dzwonki, Ogniwa, Oprawki, Reduktory i t. d.)

Zastępstwo: „**TOPAS**“ Tow. z odp.

ŁWÓW, MICKIEWICZA Nr. 22 — TELEFON 624.

„**Matra**“ **śt. Przydryga i sp.**
Fabryka materaców patent., łóżek żelazn. i wyrobów drzewnych
Poznań, ul. Dąbrowskiego 142
883 telef. 6107.

Warszawskie Tow. Fabryk
Wyrobow metalowych i emaljowych
„**Wulkan**“ **S. A.** 884
Warszawa-Praga, Namiestnikowska 4.

OGŁOSZENIA
w „Rynku Metalowym i Maszynowym“ odnoszą niezawodny skutek.

„**SOLALI**“ PRZEMYSŁ PAPIERNICZY W ŻYWCU

WYRABIA:

Tutki i bibułki do papierosów 862
Kolorowe bibułki do kwiatów
Papiery krepowe
Serwetki papierowe
Papiery parafinowe
Papiery do kopjowania
Papiery przebitkowe
Księgi kopjowe
Papier toaletowy
Szpagat papierowy
Wetna papierowa i t. d.
Największa fabryka tego rodzaju w Polsce.

Fr. Wachmann, Warszawa

KRÓLEWSKA 49 - TEL. 35 25.

Wyrabia: Ornamenty blaszane do trumien
i wieńce metalowe 863

„FERMOS“

Fabryka kufrów i waliz
Fed. Deutschberger, Bielsko, Rzeźnicza 12.

„**SOLO**“ Fabryka wstążek reklamowych do pakowania

z drukiem i bez 3536

właśc. FR. HOŁUJ, Kozy (Małopolska)

Skład surowców szczotkarskich: 643

Korzeń ryżowy, fibra, bassina,
kokos, szczecina

J. Fajerstein, Warszawa, Twarda 21, tel. 228-92

Kopyta — odpadki rogowe
włosy końskie

HERM. TABACZYŃSKI, WARSZAWA
ulica Zielna Nr. 24 866

Węgiel - Koks - Wapno

Siegfried Silberstein

Katowice, Warszawska 37 - Tel. 81 i 82

**Chęcińskie Zakłady
dla Przemysłu Drzewnego
„Arbor“, Kraków**

ulica Jagiellońska Nr. 5. — Telefon Nr 22-32

Wytwarzają: beczki cementowe, kołki szewskie, siedzenia do krzeseł, dykty dębowe i wszelki materiał tarty, miękki i twardy, deszczułki do szczotek wszelkiego rodzaju, szpulki do nici, ręczki do pilników i pieczętek, przybory drewniane szkolne, jak piórnik, palety, ręczki do pisania i t. p. 860

— **Przetarg na dostawę żarówek.** I Okręgowe Szefostwo Budownictwa ogłasza przetarg publiczny na dostawę żarówek Oddziałom i Zakładom w Okręgu Korpusu Nr. 1 w ilości około 25-000 sztuk w roku 1926 na dzień 22 lutego 1926 r. o godzinie 12-ej. Oferty należy składać do dnia 22 lutego r. b. w Kancelacji I Okręgowego Szefostwa Budownictwa. Przejazd Nr. 15 gdzie będą udzielane informacje i wydawane ogólne warunki, które muszą być podpisane i dołączone do oferty. Wadium w wysokości 3 proc. sumy oferowanej należy składać w gotówce lub w papierach państwowych w Kasie Skarbowej do depozytu Szef. Intendent. O. K. I. lub w Oddziale Kas Buchalteryjnym I. Ok. Szef. Budownictwa.

— **Sprzedaż tartaku.** Sejmik Sochaczewski, Województwo Warszawskie sprzedaje dwugatowy tartak z budynkami gospodarczymi w Puszczy Kampinoskiej drogą składania ofert piśmiennych. Szczegółowych informacji co do warunków sprzedaży udziela Wydział Powiatowy w Sochaczewie. Termin składania ofert upływa w dniu 6 lutego 1926 r. o godz. 12-ej w południe.

— **Przetarg na sprzedaż taboru kolejowego.** Dyrekcja P. K. P. w Wilnie wyznacza sprzedaż z przetargu używanego taboru kolejowego, a mianowicie: 1. 4 parowozów 2-osiowych do toru rozpiętości 60 cm. 2. 87 szt. wózków trakcji konnej rozpiętości 60 cm. 3. 147 szt. wózków trakcji konnej rozpiętości 75 cm. 4. 4 szt. wózków trakcji konnej rozpiętości 70 cm. Wymienione obiekty można oglądać w składnicy byłych warsztatów wąskotorowych na Brześciu V. i w warsztatach wąskotorowych w Nowo-Świecianach (parowozy są tylko w Brześciu V.). Oferty należy złożyć do godziny 12-ej 15 lutego b. r. do Prezydium Dyrekcji, Wilno, Słowackiego 2. Do ofert winny być dołączone kwity na wpłacone do depozytu Dyrekcji Wileńskiej P. K. P., w Warszawie w Banku Polskim, lub w Wilnie do Kasy Dyrekcji, wadium po 100 zł od parowozu i po 10 zł od wózka. Dyrekcja zastrzega sobie prawo po otwarciu kopert wyznaczenie w ciągu tygodnia ustnego przetargu.

◆◆ Z rynku metalowego i węgla ◆◆

METALE.

Katowice, 23. 1. (A. W.). Odlewy z brązu 3.36, odlew z brązu fosforowego 3.71, odlew z brązu manganowego kute 4.76, brąz elektrolityczny 5.88, szyna angielska 11, metal biały 80% 9. Wszystko w złotych za 1 kg, z zastrzeżeniem dzisiejszego kursu dolara i cen metali na londyńskim rynku.

Nowy-Bytom, 23. 1. (A. W.). Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S. — reprezentacja S. A. Józef Wdowiński w Warszawie) cena za tonnę 180 zł, loco stacja Nowy-Bytom.

Berlin, 23. 1. (A. W.). Ceny w markach niem. za 1 kg. Miedź elektrolityczna, dostawa zaraz, cif Hamburg, Brema lub Rotterdam (za 100 kg.) 133, miedź rafinada 99—99.3% 1.17 — 1.18, — Standart na styczeń 1.17 — 1.18, oryginalny surowy cynk hutniczy (w woln. obrot.) 0.74¹/₂ — 0.75¹/₂, cynk w płytach remelted zwykłej jakości handl. 0.65¹/₂ — 0.66¹/₂, oryginal. aluminium hutnicze 98 — 99% w blockach, sztabach walców. i ciągnion. 2.35 — 2.40, — w sztabach walców. i ciągnion. 2.40 — 2.50, nikiel czysty 98—99% 3.40 — 3.50, antymon Regulus 1.90 — 1.95.

Hamburg, 23. 1. (A. W.). Urz. not. term. za 100 kg. w Mn.: Pierwsza cyfra oznacza sprzedaż, druga — kupno. Miedź na styczeń 118 — 116¹/₂, luty 118¹/₂ — 117¹/₂, marzec 119¹/₄ — 118³/₄, kwiecień 120¹/₄ — 119¹/₂, maj 121¹/₄ — 121¹/₄, czerwiec 122¹/₂ — 122, cyna na styczeń 570 — 563, luty 568 — 559, kwiecień 567 — 557, maj 563 —

559, czerwiec 559 — 554, surowy cynk hutn. 77 — 76¹/₂, srebro 93¹/₄ — 92¹/₄.

Londyn, 23. 1. (A. W.). (U.). Miedź per kasa 58³/₄ — 58⁷/₈, 3 mies. 60 — 60¹/₁₆, cyna 3 mies. 275¹/₂ — 275³/₄, ołów dostawa natychmiastowa 34¹/₂, term. 34⁵/₁₆, cynk dostawa natychmiastowa 37¹/₂, term. 36⁷/₈, rtęć 15 — 15¹/₄ (za butlę), Wolfram 24³/₄ — 25 (za kawalek), platyna 24, elektrolit 65¹/₄, per 3 mies. 65³/₄, elektrowirebars 65³/₄, cyna Banca 285.

Londyn, 23. 1. (A. W.). Antymon ang. specjalny (brands) przy tendencji mocnej £ 105—175, nikiel w kraju i na eksport zależnie od gatunku £ 170—175, aluminium w kraju £ 120, na eksport 125 £ (nominalnie), blacha cynkowa angielska £ 47. Wszystkie ceny loco za 1 tonnę. Blacha cynowana sh 19/3—19/6 za skrzynkę standartową.

N.-Jork, 23. 1. (A. W.). Zamknięcie. Ots za 1 lb. Aluminium virgin 98 — 99% 27, miedź lake loco 14¹/₈, — Casting refinery loco 13.35, cyna loco straits 62, — 99% 61¹/₄, ołów N.-Jork loco 9¹/₂, East. St. Louis loco 9¹/₈, cynk N.-Jork loco 8.70, — East. St. Louis loco 8.35, nikiel w sztabach 34, żelaz 22¹/₂ dol za 1 tonnę, blacha biała 5¹/₂ dol za 100 lbs.

METALE SZLACHETNE.

Berlin, 23. 1. (A. W.). Srebro ca 0.900 w sztabach 92¹/₂—93¹/₂ Mn za kg., złoto w woln. obrot. 2.80¹/₂—2.82¹/₂, platyna w woln. obrot. 14.10 — 14.30 Mn za gram.

WĘGIEL I PRZETWORY.

Kraków, 22. 1. (A. W.). Koks 42 zł. za 100 kg. loco skład. Tendencja utrzymana.

Newcastle, 23. 1. (A. W.). W ciągu ubiegłego tygodnia sprzedano na eksport 150.000 tonn węgla (najlepszy Blyth) po sh 15.6 za tonnę fob. Pozatem sprzedano 5.000 węgla gazowego dla gazowni w Palermo po cenie sh 26.9¹/₂ za tonnę cif. Pozatem zawarto transakcje z importarami z Chili i Genui. Gruby węgiel eksportowy zależnie od jakości waha się od sh 14.6 do 18 za tonnę.

Nowe wydawnictwa.

EKSPLLOATACJA HANDLOWA KOLEI ŻELAZNYCH. — Gieysztor Józef. — Wyd. Komisja - Wydawnicza Tow. Bratniej Pomocy stud. Politechniki Warszawskiej — Warszawa, Polna 3. W tej książce podaje autor własne swoje wykłady na ten sam temat na Politechnice Warszawskiej z r. 1920 i następnych. Złączenie z zagadnieniami czysto fachowymi także zagadnień ogólnie ekonomicznych. wpłynęło nieco ujemnie na wyczerpujące omówienie tematów czysto fachowych. Odczuwać się daje szczególnie pewien brak wskazówek czynności praktycznych; zato część teoretyczna, uzasadniająca te czynności jest zupełnie wyczerpująco przeprowadzona. Całość przedstawia cenny dorobek na polu bibliograficznym, ilustrujący stosunek naszego kolejnictwa, jako czynnika bardzo ważnego, do rozwoju przemysłu i handlu.

Zapytania nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC” w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 groszy. wszystkim interesantom odpowiadamy listownie.

Nr. 1021. Gdzie można nabyć pudełeczka wzgl. kapsułki lub tufki żelatynowe o denkach kartonowych z wydrukowanym napisem firmowym.

Nr. 1026. Która firma wyrabia kwasy (witrjol lub sode).

Nr. 1029. Gdzie można nabyć talerze mosiężne i galwanizowane do wag stołowych.

Nr. 1036. Która firma wyrabia toczzone pudełka z drzewa, nadające się do próbnich flaszek jako etui.